

Amos Yong

În zilele cezarului

Penticostalism și teologie politică

Traducere de Ciprian Gheorghe-Luca

Colecția Teologie penticostală

Coordonatorul colecției: prof. univ. dr. habil. Corneliu Constantineanu

Copyright © 2010 by Amos Yong

Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *In the days od Caesar: Pentecostalism and political theology*, la Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2140 Oak Industrial Drive N.E., Grand Rapids, Michigan, 49505, U.S.A

Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții.

Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Citatele biblice au fost preluate din versiunea Bibliei în limba română, traducerea Dumitru Cornilescu, cu excepția celor precizate.

Alte versiuni folosite:

NT-EDCR   Noul Testament, ediția Dumitru Cornilescu revizuită

NTR   Noua traducere în limba română

În zilele cezarului: penticostalism și teologie politică

de Amos Yong

Copyright © 2020 Casa Cărții, Oradea

OP 2, CP 30,

410670, Oradea

Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

YONG, AMOS

În zilele cezarului : penticostalism și teologie politică
/ Amos Yong ; trad. de Ciprian Gheorghe-Luca. - Oradea :
Casa Cărții, 2020

Index

ISBN 978-606-732-161-6

I. Gheorghe-Luca, Ciprian (trad.)

2

32

Traducerea: Ciprian Gheorghe-Luca

Editarea: Daniel Fărcaș

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea

Tel./Fax: 0259-472 64

Cuprins

Mulțumiri	13
Prolog	17
Partea întâi	
Despre penticostalism și teologie politică. Pregătirea scenei	
1. O fenomenologie a corpului politic penticostal	23
1.1. Politica penticostalismului	24
1.1.1. Penticostalismul apolitic	25
1.1.2. Penticostalismul politic	28
1.1.3. Penticostalismul ca <i>civitas</i> și <i>polis</i> alternative	32
1.2. Economia penticostalismului	36
1.2.1. Penticostalismul și prosperitatea	36
1.2.2. Penticostalismul propovăduitor al prosperității, piața globală și economia neoliberală	40
1.2.3. Penticostalismul ca economie alternativă	45
1.3. Penticostalismul, societatea și cultura	48
1.3.1. Sectarismul penticostal	48
1.3.2. Conservatorismul penticostal	52
1.3.3. Progresismul penticostal	56
2. Teologia politică. O privire de ansamblu	61
2.1. Politica și teologia. Concepții biblice și creștine timpurii	62
2.1.1. Teologia politică în Israelul antic	63
2.1.2. Isus și Pavel în contextul imperiului	66
2.1.3. Perioada patristică și Sf. Augustin. Teologii creștine timpurii ale politicului și <i>polis</i> -ului	71
2.2. Teologia și politicul. Curente principale ale tradiției creștine	78
2.2.1. Creștinătatea. Elaborări medievale în teologia politică	79
2.2.2. Cele „două sfere” ale lui Luther și urmașii lui	85
2.2.3. Teologii reformate ale politicului	89
2.3. Teologia politică în secolul XX	95
2.3.1. Carl Schmitt. Întemeierea domeniului teologiei politice	95

2.3.2. După Schmitt. Privire de ansamblu asupra alternativelor contemporane din teologia politică	100
2.3.3. Stadiul actual al discuției. Probleme și provocări	105
3. Către o teologie politică. Traiectorii penticostale	109
3.1. Metoda în teologia (politică). Un cadru penticostal	110
3.1.1. Penticostalismul și metoda teologică. Dificultăți și oportunități	111
3.1.2. „Începând cu Duhul”. Către o metodă teologică penticostală	115
3.1.3. Evanghelia încincită. Un sistem de referință teologic penticostal	118
3.2. Hermeneutica teologiei politice. Felurite limbi și practici în Luca-Fapte	122
3.2.1. Luca și politicul. O privire de ansamblu	122
3.2.2. Restaurarea Israelului. Derularea istoriei Bisericii și a politicului în Fapte	126
3.2.3. Hermeneutica penticostală. Către o teologie politică lukanică	129
3.3. Înnoirea teologiei politice. O contribuție penticostală	132
3.3.1. Schițarea tezei. Felurite limbi, felurite practici politice	133
3.3.2. Sintetizarea argumentației. Penticostalismul și teologia politică	134
3.3.3. Localizarea proiectului mai larg. Teologie penticostală pentru secolul XXI	137

Partea a doua

Intersectări penticostale cu teologia politică. Punerea în scenă

4. Concepția penticostală despre mântuire ca eliberare de sub stăpâniri. Dimensiunile politice	143
4.1. Isus, mântuitorul. Concepția penticostală despre mântuire, eliberare și politic	144
4.1.1. Soteriologie penticostală clasică. Isus, mântuitorul și eliberatorul	144
4.1.2. Duh(urile), vrăjitoria și sfera publică. Penticostalism și economie politică	148
4.1.3. Căpetenii, stăpâniri și politică. Războiul spiritual ca <i>praxis</i> politic penticostal	152
4.2. Căpetenii și stăpâniri în teologia politică	157
4.2.1. Demonicul și politicul. Interpretări moderne	157
4.2.2. Stăpânirile și politicul. Alternative contemporane	162
4.2.3. Căpetenii și stăpâniri. Reinterpretări biblice și reconsiderări teologice	168
4.3. Felurite limbi, felurite duhuri. Către o liturgică cosmopolitică a rezistenței	174

4.3.1. Eliberarea tuturor celor „apăsați de diavolul”. Rugăciunea, lauda și politica puterii în creștinismul timpuriu	174
4.3.2. Domnii, stăpâniri și Duh(uri). Închinarea ca <i>praxis</i> politic alternativ	178
4.3.3. Imaginația liturgică. Către o revrăjire a cosmopoliticului	184
5. Concepția pentecostală despre sfințenie. O teologie sfințită a culturii	189
5.1. Isus, sfințitorul. Sfințiți de (la) ce?	190
5.1.1. Teologii pentecostale clasice cu privire la sfințire	191
5.1.2. Culturi pentecostale de tip <i>holiness</i> . Până unde este sfințită biserica?	195
5.1.3. Culturi pentecostale globale. Consacrare, misiune și căutarea unei estetici sfințite	200
5.2. Teologii politice în post-creștinătate. Modele contemporane	205
5.2.1. Politica diasporei. Reforma radicală într-o lume post-constantiniană	206
5.2.2. O politică sectară? Post-creștinătatea și colonia străinilor cu drept de ședere	210
5.2.3. Politica Noului Monahism. Goana după perfecționism în cultură și societate	214
5.3. Felurite limbi, felurite culturi. Politica sfințeniei întru sfințirea lumii	218
5.3.1. „Dumnezeu nu se uită la fața omului”. Răscumpărarea (mântuirea) limbilor, reformarea (sfințirea) culturilor	219
5.3.2. Duhul sfințeniei. Politica perfecționistă ca <i>praxis</i> cultural răscumpărător	223
5.3.3. Imaginația sfințită. Frumusețea sfințeniei și înnoirea esteticii	229
6. Concepția pentecostală despre putere. O politică profetică a societății civile	235
6.1. Isus, botezător cu Duhul Sfânt. Botezați în ce și pentru ce?	236
6.1.1. Teologii pentecostale clasice ale botezului cu Duhul Sfânt. Împuternicire în vederea evanghelizării lumii	237
6.1.2. Misiunea pentecostală sud-coreeană. O viziune pentru evanghelizarea personală și socială	240
6.1.3. Recreștinarea secolarului de către neo-pentecostalism. Studiu de caz asupra evanghelizării politice	245
6.2. Post-secularismul în lumea occidentală. O teopolitică ortodoxă radicală	250
6.2.1. Ce este Ortodoxia Radicală? O teologie post-seculară a socialului	251
6.2.2. Biserica, piața și statul. Alternative radical-ortodoxe	254
6.2.3. Hristos și cultura. Recuperări ale cetățitorilor/pentru cetățile lui Dumnezeu	259

6.3. Felurite limbi, felurite practici civile.	
Către o teologie profetică a societății civile	263
6.3.1. Subminarea apostolică a societății civile.	
Politică profetică în Faptele apostolilor	264
6.3.2. Duhul care împuternicește.	
Post-secularitate și răscumpărarea societății civile	269
6.3.3. Imaginația pneumatologică.	
Deosebire, armonie și comunitățile Duhului	278
7. Concepția pentecostală despre sănătate și bunăstare.	
O teologie a economiei	283
7.1. Isus, vindecătorul. Economia și concepția pentecostală despre sănătate și bunăstare	284
7.1.1. Concepția pentecostală clasică despre sănătate și evoluția ideii de bunăstare	285
7.1.2. Concepția pentecostală despre bunăstare. Prosperitatea în alb și negru	290
7.1.3. Soteriologia holistică pentecostală. Economia mondială și piețele locale	295
7.2. Economia, binele comun și tradiția catolică a doctrinei sociale	302
7.2.1. Despre vindecare ca dreptate economică. Orizontul doctrinei sociale catolice	303
7.2.2. Între intervenționismul instituțional și inițiativa individuală. Interpretări catolice americane	308
7.2.3. Subsidiaritate și solidaritate. Principii sociale catolice pentru binele comun	316
7.3. Felurite limbi, felurite economii.	
Către o politică charismatică a vindecării și <i>shalom</i> -ului	322
7.3.1. Vindecați și „având toate de obște”. Sărăcia și prosperitatea pe Calea lui Isus	323
7.3.2. Duhul dător de daruri în Biserică. Șalom mai presus de economia politică a schimbului	331
7.3.3. Imaginația charismatică. Har, dorință și vindecarea lumii	339
8. Concepția pentecostală despre speranță.	
O teologie politică a istoriei și escatonului	344
8.1. Isus, Împăratul care vine. Pentru ce vine?	345
8.1.1. Pre-milenarismul pentecostal și politica dispensaționalismului	346
8.1.2. Viitorismul pentecostal și sfârșitul istoriei	352
8.1.3. Apocalipticismul pentecostal. Sfârșitul lumii sau venirea Duhului?	356
8.2. Încotro merg escatologiile politice?	
„În zilele de pe urmă ... voi turna din Duhul Meu”	360
8.2.1. „... peste evrei și prozeliți”. Restaurarea Israelului, mântuirea Neamurilor și politica „zilelor de pe urmă”	361

8.2.2. „... peste ... orice neam de sub cer”.	
Eliberare, iertare și răscumpărarea istoriei	366
8.2.3. „... Peste toată făptura”.	
Teologii ecologiste (verzi) și înnoirea cosmosului	372
8.3. Felurite limbi. Anticiparea desăvârșirii supreme.	
Trăirea politicii escatologice a nădejdi	376
8.3.1. „Vremuri de înviore” de la Domnul.	
O întrezărire lucanică a restaurării universale	376
8.3.2. Escatologii politice performative.	
Teologia și spațiul public între „acum” și „nu încă”	381
8.3.3. Imaginația escatologică.	
Către o teologie politică a suferinței și nădejdi	383
Epilog	388
Index biblic	394
Index de personaje	397
Index de subiecte	401
Teologie penticostală. O prezentare a colecției de studii penticostale	407

Prolog

Scriitorii exagerează deseori cu privire la importanța operei lor și sunt sigur că nici cazul meu nu constituie o excepție. Poate că totuși îmi va fi iertată încercarea de a-mi apăra hotărârea de a-mi fi dăruit timpul și strădania necesare scrierii unei cărți relativ mari. În sensul acestea, voi face ceva extrem de penticostal: îmi voi depune (pe scurt) mărturia.

M-am născut și am crescut ca băiat de pastor, în familia unor slujitori din organizația Assemblies of God. Când am împlinit 10 ani, ne-am mutat cu părinții din Malaezia, în California de Nord. Am crescut așteptând răpirea bisericii, îngrijorându-mă din când în când că aș putea fi „lăsat”. La un moment dat, prin 1988¹, am fost deziluzionat de unele aspecte ale moștenirii mele penticostale. Cu toate acestea, am rămas „înăuntru”, chiar dacă atunci a început o lungă perioadă – care continuă în prezent – de triere cu privire la ce înseamnă „a fi penticostal”.

Printre altele, credeam că penticostalismul și politica sunt două chestiuni contradictorii. Prin urmare, multă vreme, chiar după ce am început să predau teologie, am acordat puțină atenție problemelor politice și nici măcar nu știam că ar exista un domeniu numit „teologie politică”. Însă, ca mulți alții, am fost zdruncinat și scos din lumea mea bine împărțită de evenimentele din 11 septembrie 2001. Firește, încă mai gândeam pe atunci că exista un mod corect de a face politică, din punct de vedere religios, și că „dușmanii” Statelor Unite ale Americii procedau în mod greșit din acest punct de vedere.

Apoi am început să stau de vorbă cu colegul meu, Sam Zalanga, care lucra în cadrul departamentului de sociologie de la Bethel University, unde predam. Sam, care crescuse într-un mediu penticostal în Nigeria, îmi tot punea întrebări teologice, iar eu am început să observ că

---

1. Mă adăpasem profund din izvoarele dispensaționalismului și, în vara lui 1988, înghițisem pe nemestecate „argumentul” lui Edgar C. Whisenant, *The Rapture. Rosh Hash Ana 1988 și 88 Reasons Why the Rapture Will Be in 1988*, auto-publicată, 1988.

penticostalismul avea o latură politică pe care nu o văzusem mai înainte². Totuși, politica penticostalismului nu era o „politică obișnuită”, chiar dacă atunci nu dispuneam nici de categoriile teologice, nici de cele teoretice, pentru a înțelege acest fenomen, a-l critica sau a-l folosi ca piatră de temelie pentru a regândi fie teologia proprie, fie penticostalismul. Cartea aceasta reprezintă rodul îndeletnicirii mele, în ultimii câțiva ani, cu probleme aflate la intersecția dintre penticostalism și politicul unde am trăit multă vreme – cu bune și rele –, dar fără să înțeleg.

Permiteți-mi să clarific modul în care eu înțeleg cele două subiecte principale ale acestei cărți: *penticostalismul și teologia politică*. Cel dintâi, penticostalismul, poate fi înțeles în mai multe feluri: biblic, din punct de vedere al legăturii sale cu descrierea Zilei Cincizecimi³ în narațiunea cărții Faptele apostolilor din Noul Testament; sociologic, din punct de vedere al instituțiilor și organizațiilor sale; fenomenologic, din punct de vedere al trăsăturilor, caracteristicilor și practicilor ușor de recunoscut ale mișcării mondiale; teologic, din punctul de vedere al încredințării doctrinei și al ideilor sale definitorii sau specifice etc. În această carte, voi întrebuița sensul larg și generic – de unde și scrierea fără majusculă a termenului „penticostalism” și a derivatelor sale⁴ –, care cuprinde orice biserică sau mișcare ce se autoidentifică drept penticostale, dar și altele care, deși nu în mod explicit, și-au însușit o spiritualitate charismatică ce arată, sună și chiar vorbește (doctrinar și teologic) pe un ton care le permite să revendice această etichetă⁵. Totuși, voi înclina să acord un loc privilegiat penticostalismului pe care sociologii îl numesc clasic – biserici și grupuri derivate din Trezirea de pe Strada Azusa din Los Angeles, din primul deceniu al secolului XX –, în calitatea lui de exponent al speciei penticostalismului, cu toate că mă voi referi în mod repetat la aspectele neclasice ale penticostalismului modern⁶. Nu în ultimul rând, după cum vom vedea în primul capitol, orizontul meu

2. În cele din urmă, am scris împreună un studiu: Amos Yong și Samuel Zalanga, „What Empire, Which Multitude? Pentecostalism and Social Liberation in North America and Sub-Saharan Africa”, în Bruce Ellis Benson și Peter Goodwin Heltzel (ed.), *Evangelicals and Empire. Christian Alternatives to the Political Status Quo*, Grand Rapids, Brazos Press, 2008, p. 237–251.

3. În limba greacă, *pentecoste*. (n.tr.)

4. Conform normelor limbii engleze, numele confesiunilor religioase sau ale religiilor se scriu cu majusculă. (n.tr.)

5. Definiția mea largă este inspirată de cea cu care operează Stanley M. Burgess și Eduard M. van der Maas (ed.), în *The New Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, ediție revizuită și adăugită, Grand Rapids, Zondervan, 2002, p. xviii–xxi. Voi completa detaliile empirice ale definiției mele încăpătoare în capitolul 1.

6. Pentru o discuție despre „penticostalismul clasic” în context mondial, vezi Allan Anderson, *An Introduction to Pentecostalism. Global Charismatic Christianity*, Cambridge și New York, Cambridge University Press, 2004, capitolul 3. Toate

este înapoi unul global, chiar dacă marea parte a materialelor pe care le-am consultat provin din mediul de cercetare anglo-american.

O perspectivă penticostală globală, după cum vom vedea, înseamnă o prezență, dar și o activitate politică mai palpabilă. În această carte însă, politicul nu este redus la dimensiunile formale ale politicii înțelese ca guvernare sau politică de stat. Cu siguranță, acest aspect mai restrâns al politicului va fi avut în vedere și va fi discutat pe larg în cele ce urmează. Însă optica mea este mult mai cuprinzătoare, pornind de la cuvântul grecesc de bază *polis*, care se referă nu doar la străvechiul oraș-stat, ci și la modurile de organizare a vieții sociale și culturale. Prin urmare, în paginile care urmează, politicul se referă la viața umană din spațiul public, unde feluritele dimensiuni ale religiei, culturii, societății, economiei și guvernării converg și interacționează. De fapt, această carte este despre penticostalism și domeniile sale publice, despre politicul văzut în sensul acesta expansiv și comprehensiv.

Îmi propun să realizez trei scopuri în această carte. Întâi, vreau să corectez stereotipurile cu privire la penticostalism – atât pe cele politice, cât și pe cele teologice – care îi însoțesc chiar și pe cei care, ca mine, au crescut în sânul mișcării. Din punct de vedere politic, întrucât s-a presupus odinioară că penticostalismul este apolitic, doresc să conturez ceea ce eu socotesc drept un portret cinstit al dimensiunilor politice ale penticostalismului. Din punct de vedere teologic, întrucât s-a presupus că penticostalismul este o experiență, o spiritualitate sau o formă de pietate, doresc să prezint o interpretare a penticostalismului care are implicații normative pentru credința creștină din spațiul public. Aceasta conduce, în al doilea rând, la dorința mea de a-i determina pe confrății mei penticostali să reflecteze teologic din adâncul propriei lor credințe penticostale, în loc să adopte pur și simplu un cadru sau altul al înțelegerii de sine teologice sau politice. În cele din urmă, sper să mai pot arăta că o formă distinct penticostală de reflecție teologică nu este o preocupare de nișă, ci are potențial constructiv de a ilumina credința și practica creștină în secolul XXI. Pe scurt, sper ca această carte să fie de folos bisericii ecumenice și spațiului universitar teologic mai larg, în demersul de a gândi interferența/punctul de întâlnire dintre credința creștină și spațiul politic și public, în prezent.

Tocmai pentru că intenționez să aduc în discuție penticostalismul, politica și teologia creștină, domeniul de referință al acestei cărți este unul vast, iar interconexiunile sale rămân neexplorate amănunțit până acum. S-ar putea ca cele ce urmează să constituie o lecție greu de învățat: pentru penticostali, care s-ar putea să nu fie obișnuiți să gândească politic sau în

---

celelalte trimiteri din această carte la penticostalismul clasic se vor referi la variantele specific nord-americane, legate de începuturile fenomenului de pe Strada Azusa.

termenii teologiei politice (care este, în sine, o bogată tradiție a discursului teologic), pentru teologii politici, care s-ar putea să nu știe prea multe despre penticostalism (al cărui studiu contemporan este, prin natura sa, inter- și multi-disciplinar), și pentru creștini, care s-ar putea să dorească să cunoască mai multe despre cum penticostalismul și teologia politică ar putea modela mărturia creștină din spațiul public în secolul XXI. Așa că nu-mi voi cere iertare anticipat pentru documentarea masivă – la începutul cercetării nu m-am așteptat la o diversitate atât de mare a partenerilor de dialog ai acestui proiect – care îi va ajuta pe cei ce doresc să urmărească îndeaproape toate aceste trei traiectorii întrețesute pentru a cerceta diferite teme de interes. Socotesc însă că se cade ca o carte a cărei principală teză are ca temei felurile limbi ale Cincizecimii să permită, ba chiar să celebreze, felurile glasuri aflate la interfața dintre studiile penticostale și teologia politică.

Partea întâi pregătește terenul conceptual printr-o prezentare generală a politicii creștinismului penticostal (capitolul 1) și a narațiunii teologiei politice (capitolul 2), conducând la teza (capitolul 3) că felurile limbi ale politicii penticostale și felurile tipuri de teologii politice pot fi reunite într-un dialog rodnic. Partea a doua reprezintă încercarea de purta un asemenea dialog, ale cărui detalii sunt rezumate în capitolul 3. Voi reveni, în Epilog, pentru a-mi duce la bun sfârșit mărturia personală, neisprăvită mai sus...

Partea întâi

Despre pentecostalism și
teologie politică. Pregătirea scenei

Capitolul 1

O fenomenologie a corpului politic penticostal

Penticostalismul și politicul – ce are de-a face Strada Azusa¹ cu capitalele statelor americane sau cu cele naționale din această lume? Probabil că mai mult decât s-ar bănuși inițial. În sens restrâns, politica și politicul au de-a face cu guvernarea, fie ea locală, națională sau internațională. În sens larg, însă, politica și politicul vizează structurile, procesele și relațiile care constituie *polis*-ul, sfera publică. Această definiție mai largă, cu care vom opera în paginile ce urmează, conduce la tema fundamentală a acestei cărți: intersecția dintre penticostalism – credințele și practicile sale – și sfera publică.

Acest capitol introductiv prezintă o descriere generală a politicii penticostale. În concordanță cu definiția mai largă, următoarele trei secțiuni vor pune în discuție penticostalismul și politica (înțeleasă corect), penticostalismul și legătura sa cu economia, precum și penticostalismul în relație cu societatea. Având în vedere centrul de greutate penticostal din emisfera sudică², marea parte a datelor care urmează să fie prezentate vor proveni din penticostalismul din Asia, Africa și America Latină.

Trei obiective corelate conturează discuția din acest capitol. Înainte de toate, e nevoie de o analiză a realităților politice, economice și sociale ale

---

1. Strada Azusa din orașul Los Angeles, CA, Statele Unite ale Americii, este locul unde se consideră că s-a născut trezirea spirituală penticostală, prin urmare, autorul o vede ca pe o „capitală” a penticostalismului nordamerican. (n.tr.)

2. Vezi, de exemplu, Philip Jenkins, *The Next Christendom. The Coming of Global Christianity*, New York, Oxford University Press, 2002.

penticostalismul global, pe care să fie clădită reflecția teologică din această carte. De aici, în al doilea rând, analiza noastră va dezvălui o fenomenologie diversificată și pluralistă a practicilor politice penticostale, iar o asemenea perspectivă va contesta stereotipurile monodimensionale ale penticostalismului mondial. În cele din urmă, rămânând la nivelul fenomenologiei și etnografiei, din paginile următoare reiese un întreg spectru de teologii politice penticostale – acestea vor aviza teologia politică creativă și normativă care va fi propusă în partea a doua a cărții, atât din punct de vedere al încurajării evaluării critice a ideilor existente, cât și al însuflețirii făuririi unei teologii politice penticostale. Fiindcă trebuie acoperită o arie largă, dezbateră va avansa alert, deși voi încerca să mă asigur că cititorului îi sunt date suficiente indicii socio-istorice pentru ca să poată evalua în termeni proprii politica, economia, precum și prezența și acțiunea socială penticostale.

1.1. Politica penticostalismului

Vorbind despre istoria penticostalismului modern, unii au considerat că, potrivit unor categorii și definiții, mișcarea este, în general, apolitică. Orice evaluare similară a peisajului contemporan însă poate fi susținută numai pe baza celor mai înguste dintre interpretări. În secțiunea de față, voi contura în linii mari poziționările politice penticostale, variind de la perspectivele mai mult sau mai puțin apolitice, de dreapta, la abordările mai angajate politic, de stânga³. Cu toate acestea, există și o altă variantă pentru politica penticostală, care nu este nici de dreapta, nici de stânga, cum este ea înțeleasă în mod obișnuit; dimpotrivă, această politică penticostală alternativă este una non-politică discursiv și retoric și, cu toate acestea, contra-politică structural și practic, cel puțin din punct de vedere al convențiilor politice ale vremii noastre. Discuția care urmează evidențiază aceste trei poziționări fundamentale de-a lungul spectrului penticostal.

---

3. Există puține studii despre politica penticostalismului. Dezbateră în care se angajează sociologul David Martin în *Pentecostalism. The World Their Parish*, Oxford și Cambridge, MA, Blackwell, 2002, se concentrează la fel de mult asupra penticostalismului, ca forță a schimbării culturale, precum asupra politicii penticostalismului. Între timp, Paul Freston, în *Evangelicals and Politics in Asia, Africa, and Latin America*, Cambridge, Cambridge University Press, 2001, după cum o sugerează și titlul, vorbește despre penticostalism numai ca subansamblu al evanghelicismului mondial mai larg.

Teologie penticostală.

O prezentare a colecției de studii penticostale

Colecția „Teologie penticostală”, o premieră teologică și editorială în România, își propune să prezinte o serie de lucrări de referință din teologia penticostală globală, scrise de teologi de marcă și care aduc în atenția cititorilor noștri contribuția specifică a identității, spiritualității, hermeneuticii și teologiei penticostale la zestrea teologică și viața creștină în general. Această colecție dorește să surprindă evoluția recentă, dar spectaculoasă și riguroasă în cercetarea din domeniul teologiei și hermeneuticii penticostale și reflectă aportul unic al teologiei penticostale la temele și preocupările teologiei creștine contemporane. Dintre autorii care vor fi incluși în această colecție menționăm câteva nume: Amos Yong, Kenneth Archer, James K.A. Smith, Veli-Matti Kärkkäinen, Wolfgang Vondey, Nimi Wariboko, Roger Stronstad, Mark J. Cartledge, Steven M. Studebaker, Steven J. Land, Craig S. Keener, Edmund Rybarczyk, Frank Macchia, Jean-Daniel Pluss, Wonsuk Ma. Acest proiect s-a născut dintr-o colaborare îndelungată și fructuoasă dintre editura Casa Cărții din Oradea și specializarea de teologie penticostală din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. Trei motive principale stau la baza acestui demers: fenomenul remarcabil al penticostalismului global și potențialul său enorm pentru o reîmprospătare a teologiei globale din perspectiva pneumatologică; centenarul penticostal din România, în 2022; dezvoltarea specializării și a Centrului de Studii Penticostale din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

Dorim să punem la dispoziția studenților noștri (de la toate nivelele de studiu) din această universitate, dar și la dispoziția oricărui student, cercetător și cititor interesat serios de fenomenul creștin contemporan, studii teologice penticostale temeinice care explorează diverse aspecte ale

identității, spiritualității, misiunii, hermeneuticii și teologiei pentecostale. Însă lucrările selectate nu se vor limita la marile teme deja menționate, ci vor trata și chestiuni metodologice, cu scopul de a furniza un instrumentar specific pentru structurarea, elaborarea și edificarea unor teologii adecvat pentecostale. De asemenea, unele studii din această colecție sunt programate, ceea ce înseamnă că descriu doar cadrul general și indică traiectorii posibile de cercetare în teologia pentecostală, reprezentând o resursă importantă pentru cei care vor să aprofundeze, să cerceteze și să dezvolte o teologie pentecostală contextuală.

Cărțile din colecția „Teologie pentecostală” ilustrează, în diferite moduri, faptul că teologia adevărată este studiu și reflecție despre Dumnezeu și intervenția Lui răscumpărătoare în lume, prin Isus Hristos, dar este și o experiență care ne îndreaptă în mod direct către dragostea lui Dumnezeu, către o relație vie cu Hristos, către o trăire abundentă în Duhul și către o viață umană autentică – în armonie cu Dumnezeu, cu noi înșine, cu semenii, cu întreaga creație. Teologia este așadar înțelegere și trăire, este doctrină și etică, este credință și viață. În mod concret, teologia încearcă să răspundă la întrebările despre credința creștină în toată plinătatea și complexitatea ei și despre semnificația acestei credințe pentru viața istorică a Bisericii în lume. Această orientare pneumatologică precum și experiența Duhului reprezintă cadrul unei teologii pentecostale creative care constituie și contribuția pentecostală specifică la dialogul cu teologia creștină.

În final, aș dori să-mi exprim mulțumirea și recunoștința față de editura Casa Cărții pentru invitația și încrederea acordată în ce privește coordonarea acestei colecții. Nu în ultimul rând, trebuie să-mi exprim gratitudinea față de toți – biserici, parteneri, colaboratori, persoane binevoitoare –, cei care au înțeles să sprijine financiar un asemenea proiect costisitor.

prof. univ. dr. habil. Corneliu Constantineanu
Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad
Coordonatorul colecției „Teologie pentecostală”